

Kainuun edunajaminen

MH § 189

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua maakunnan edunajamista koskevista asioista.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina kansanedustajat Merja Kyllönen ja Tuomas Kettunen sekä Vihreiden puoluevaltuuston puheenjohtaja Silja Keränen ja Kainuun ELY-keskuksen ylijohdaja Jaana Korhonen.

1) Aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarinen selvitystyö

Valtiovarainministeriö on asettanut 11.6.2020 valtioneuvoston päätöksen mukaisen aluehallinnon ja monialaisten maakuntien parlamentaarisen selvitystyön ja asettanut sille ohjaus- ja valmisteluryhmän sekä sihteeristön. Selvitystyön määräaika on 31.12.2020. Valmisteluryhmässä maakunnan liittoja on edustanut mkj Pentti Mäkinen ja valmistelutyön etenemistä on seurattu maakuntajohtajien kollegiossa.

Selvitystyön ensimmäisiä luonnoksia ja esityksiä on valmistunut syksyn aikana. Erillisliitteenä on tiivistetty esitys selvityksen esityksistä. Valmistelutyössä on tuotettu kolme erilaista skenaariota aluehallinnon kehittämisestä. Ne ovat:

1. Sote-maakunta / hyvinvointialue: Maakunta rakentuu sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvien tehtävien varaan
2. Sote- ja aluekehitysmaakunta: Maakunta rakentuu sosiaali- ja terveydenhuoltoon tiiviisti liittyvien tehtävien ja aluekehittämis-tehtävien ympärille
3. Monialainen maakunta: Maakunta rakentuu selvästi edellisiä skenaarioita laajemman monialaisen tehtäväkokonaisuuden ympärille.

Valmisteluryhmän viimeisin kokous on pidetty 2.11.2020.

Erillisliite nro: 1

2) Kannanoton valmistelu monialaisten maakuntien valmisteluun

Länsi-Suomen maakunnat ovat julkaisseet Pirkanmaan liiton tiedotteella yhteisen kannanoton monialaisista maakunnista 27.10.2020.

Kannanoton sisältö on hyväksytty ko. maakuntien maakuntahallituk-
sissa. Sen ydinviesti on: "Länsi-Suomen maakuntien liitot Etelä-Poh-
janmaa, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Satakunta ja Österbotten/Pohjan-
maa näkevät tärkeäksi, että Marinin hallituksen sote-uudistuksen to-
teutuessa syntyviin uusiin sote-maakuntiin liitetään mahdollisimman
pian myös muita monialaisuutta vahvistavia tehtäviä."

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntahallitusten puheenjohtajien ja maa-
kuntajohtajien yhteiskokouksessa käsiteltiin po. kannanoton pohjalta
asiaa. Kokouksessa päätettiin vastaavan kannanoton käsittelystä
kaikissa Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntahallituksissa.

Kannanotto 27.10.2020:

"Länsi-Suomen maakunnat valmiita monialaisiin maakuntiin

Länsi-Suomen maakuntien liitot Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pir-
kanmaa, Satakunta ja Österbotten/Pohjanmaa näkevät tärkeäksi, et-
tä Marinin hallituksen sote-uudistuksen toteutuessa syntyviin uusiin
sote-maakuntiin liitetään mahdollisimman pian myös muita monialai-
suutta vahvistavia tehtäviä.

Nykyiset maakuntien liitot vastaavat kuntapohjaisina aluekehitysvi-
ranomaisina mm. alueellisesta kehittämisestä ja maakunnan suun-
nittelusta sekä edunvalvonnasta ja kansainvälistymisestä. Näillä teh-
tävillä on suora yhteys valmistelussa oleviin sote-maakuntiin, minkä
vuoksi maakuntien liittojen nykyiset tehtävät ja muut alueelliseen val-
misteluun ja päätöksentekoon pohjaavat, aluekehitystä vahvistavat
valtion ja kuntien tehtävät tulisi siirtää mahdollisimman pian suorilla
vaaleilla valitun maakuntahallinnon tehtäviksi soten ja pelastustoi-
men tapaan. Ratkaisu purkaisi hallinnon päällekkäisyyttä, selkeyttäisi
eri toimielinten roolia ja vastaisi aiempaa paremmin Suomen euroop-
palaisia sitoumuksia.

Muutos selkeyttäisi maakuntavaltuutettujen tehtävää ja vahvistaisi
merkittävästi alueellista demokratiaa. Samalla suomalaisten maa-
kuntien toimintaedellytykset eurooppalaisessa yhteistyössä paranisi-
vat merkittävästi."

3) Suomen kestävän kasvun ohjelman valmistelu

Maakuntajohtaja esittelee Kainuun aluekierroksen annin, MDI:n ky-
selyn vastauksen ja VM:n päätöstilaisuuden pohjalta Suomen kestä-
vän kasvun ohjelman valmistelun tilannetta.

Keskustellaan asian jatkovalmisteluun vaikuttamisesta.

4) Traficomien lentoliikennekilpailutus ja Kajaanin yhteyksien ai- kataulu- ja muut toiveet

Maakuntajohtaja esittelee Traficomien työryhmän ensimmäisen kokouksen tuloksia ja jatkovalmistelua koskien Kajaanin tulevien lentoyhteyksien kilpailutuksen ehtoja (aikataulu- ym. toiveet).

5) Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu ja kannanotto lentoliikenteen turvaamisesta

Liittyen viiden lentoliikenteeltä suljettuna olleen kaupungin ja maakunnan kesken on valmisteltu ja annettu valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman parlamentaariseen ohjausryhmälle yhteinen kannanotto lentoliikenteen tärkeydestä alueillemme.

Allekirjoittaneet alueiden ja kaupunkien edustajat näkevät äärimmäisen tärkeänä, että valmistelussa olevaan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sisällytetään kansalaisten, elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon saavutettavuutta koskeva linjaus, ”mikäli muilla julkisilla liikenneyhteyksillä ei saavuteta pääkaupunkiseutua alle kolmessa (3) tunnissa, tulee yhteydet turvata toimivilla lentoliikenneyhteyksillä.”

Kannanotto on erillisliitteenä esityslistan asiakohdassa Tiedoksi merkittävät asiat kohta 1.

6) Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelu ja kannanotto VT 22:n asemasta pääväyläasetuksessa

Väylävirasto on tehnyt LVM:n toimeksiannosta selvityksen hallitusohjelmassa esille nostettujen kohteiden (lähekkäiset maakuntakeskukset, vientisatamat, rajanylityspaikat) huomioinnista pääväyläasetuksessa ja Väyläviraston näkemyksen näihin liittyvistä mahdollisista muutostarpeista.

Väylävirasto ja LVM ovat selvityksessään edelleen jättämässä VT 22 Oulu-Kajaani-Vartius yhteysvälin pois pääväyläasetuksesta. LVM pitää ”riittävänä”, että pääväylä (jotenkin) ulottuu kaikkiin maakuntakeskuksiin. Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan liitto, Kajaanin ja Oulun kaupungit ovat yhdessä sidosryhmien kanssa antaneet asiasta yhteisen kannanoton, jonka tarkoitus on tavoittaa Liikenne 12 ohjelman parlamentaarinen ohjausryhmä ennen sen kokousta 4.11.2020. Kannanoton ydinviesti on: ”VT 22 Oulu-Kajaani yhteysväli ja sen jatko kansainvälisenä liikenneyhteytenä Vartiuksen rajanylitykselle tulee sisällyttää pääväyläasetukseen.”

Kannanotto on erillisliitteenä esityslistan asiakohdassa Tiedoksi merkittävät asiat kohta 2.

7) Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelman 2040:n luon-

nos

Pohjois-Savon maakuntahallitus päätti 26.10.2020 pidetyssä kokouksessa, että Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040:n luonnos liitteineen laitetaan julkisesti nähtäville 2.11. - 15.12.2020. Liikennejärjestelmäsuunnitelman luonnokseen voi tutustua internetissä. Lausunnot, mielipiteet ja kommentit tulee esittää viimeistään 15.12.2020.

8) Tuleviin EU-ohjelmarahoitukseen liittyvä edunvalvonta ja ohjelmatyö

Käsitellään ajankohtaisimmat tilanteet EU:n rakennerahastojen, oikeuden mukaisen siirtymän rahaston, ReactEU-varojen sekä muiden rahoitusvälineiden osalta.

Maakunnat ovat saaneet valtakunnalliselta **JTF-valmistelulta** pika-toimeksiantona vastata seuraaviin suuntaa-antaviin kysymyksiin: Kaksi päätehtävää: 1) nimetä 3-5 tärkeintä tukikelpoista toimea artiklasta 4; 2) tehdä arvio turvetuotannon vähenemisen taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista. Maakunnan yhteinen alustava näkemys maakunnan liittojen ja ELYjen johdolla on pyydetty toimittamaan sähköpostitse viimeistään 6.11. mennessä

Tiedoksi merkittävässä asioissa on TEM:n viimeisimmät rahoituspäätökset, jotka liittyvät selviytymisohjelmien pohjalta tehtyihin koronapaketin rahoitusten alueelliseen jakoon.

Päätökset ovat erillisliitteinä esityslistan asiakohdassa Tiedoksi merkittävät asiat kohdissa 3-4.

9) Muut mahdolliset esille tulevat asiat

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallitus päättää kohdan 2 osalta Kainuun liiton linjauksesta monialaisten maakuntien jatkovalmisteluun.

Maakuntahallitus:

Käydyn keskustelun jälkeen maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Lisäksi maakuntahallitus päätti, että kohdan 2 osalta asia

valmistellaan seuraavaan kokoukseen omana asiakokonaisuutena.
